

VERZOEKING... in verzoeking geraken...

Een ieder die eerlijk met zichzelf is in het leven zal situaties kennen, waarin ons dit al eens is overkomen: situaties die wij als “verzoeking” zouden kunnen beschrijven. Want verzoeking is er in alle mogelijke vormen:- zware en minder hevige,- met grote en minder grote gevolgen indien we eraan toegeven... Maar altijd heeft verzoeking te maken met keuzes. Wie geen keuzes maakt die komt ook niet in verzoeking. Verzoeking is dat wat ons uitdaagt om te doen wat haaks staat op onze overtuiging of onze goede voornemens op onze eerder gemaakte keuzes. Het probleem met verzoeking is: Je moet op zo'n moment afwegen of een eerder gemaakte keuze nog steeds jouw keuze is, je overtuiging, of dat zaken inderdaad geheel veranderd zijn in het licht van wat je als verzoeking voor ogen staat... Maar er is ook nog een andere afweging. Dat is die van de gedachte: *“Is mijn eerder gemaakte keuze een vrije, bewuste, levende keuze, een levenskeuze, en is het daarom goed om de verzoeking te weerstaan”*, of *“heb ik me eigenlijk ingemetseld in die eenmaal genomen beslissingen,- omdat het zo veilig is om er bij te blijven om alles bij het oude te laten en door te leven als altijd...”* Het gaat dan om de vraag of dat wat zich als verzoeking aandient misschien een van de weinige momenten is waarin ik uit de gevangenis van de zelf gekozen normen en waarden en levenswijzen zou kunnen uitbreken... De genoemde factoren horen bij het omgaan met verzoeking, en ze horen bij een geleefd geloof, want: **VERZOEKING en GELOOF horen onlosmakelijk bij elkaar** omdat het bij geloof gaat om een keuze, - de keuze om op een bepaalde wijze in dit leven te staan, of om het wat plechtiger te zeggen: - de keuze om met de God van Israel op weg te gaan... Wie daarvoor kiest, wie gelooft, en daar vertrouwensvol zijn leven op bouwt, die zal daarom in zijn leven verzoeking tegenkomen.---

Dat is iets dat de mensen van de weg, degene die het verhaal van Jezus van Nazareth vanaf den begin hebben doorleefd en doorverteld, altijd hebben geweten en in verhalen hebben doorgegeven aan wie ná hen op weg gingen. En de meest passende manier vonden zijn, om over verzoeking te spreken, - de manier die het meest weergeeft hoe het voelt, als je wordt uitgedaagd om je leven anders dan in het spoor van God te leven, ... Het meest passende beeld daarbij, vonden zij, is dat van een echt tegenover, een verzoeker, met wie je worstelt, in het beste geval, of die je van achteren besluipt en altijd dan voor je staat, wanneer je er zelf het minst erop rekent, en wanneer je het minst sterk in je schoenen lijkt te staan.

Verzoeking en geloof horen onlosmakelijk bij elkaar.

Ook Jezus zelf, - zo vertelt het evangelieverhaal van vanochtend - werd in zijn geloof geconfronteerd met verzoeking. En omdat verzoeking en geloof bij elkaar horen als beeld en tegenbeeld, klinkt in dat evangelieverhaal tussen de regels doorwaar het bij geloof,- bij het geloof van Jezus,- en in afgeleide vorm bij het geloof in Jezus, in de diepste zin om gaat. Laten we de beelden van het evangelieverhaal even volgen: Jezus wordt naar de woestijn gevoerd, en wel door de Geest – van God. Het is geen dwaalbeweging, nee. Juist door in het spoor van God te gaan en te leven komen wij in woestijnen terecht! Momenten van diepste verlatenheid en gebrek aan oriëntering horen bij een gelovige levensweg. Wie God volgt, de God van het Bijbels verhaal, die verliest de zogenaamde “harde coördinaten” voor de levensweg, en die moet het stellen met enkel de onrust en een weg die pas ‘gaandeweg’ duidelijkheid krijgt. Dat was al zo bij de oude Abram, toen die uit Oer wegtrok, zonder te weten waarheen, en dat is ook met Jezus, - of ieder ander op die weg -niet anders... Daar, - in de woestijn van het leven- in de onduidelijkheid en de aarzeling probeert Jezus helderheid te krijgen, over de weg die te volgen is, niet door af te wegen, te plannen, te analyseren, niet door strategieën te ontwikkelen, te meten, te kwantificeren en te kwalificeren... Nee, Jezus gaat **vasten!** Hij doet afstand van alles wat normaal een mensenleven voortstuwt: - De contacten met ons netwerk van mensen, verplichtingen en projecten, maar ook de gewone dingen: - eten op tijd, drinken op tijd, slapen en werken op tijd...

---Jezus vast, - zo als velen in de traditie van Israel en in de meeste religieuze tradities, om zich te bevrijden van de vaste patronen van het bestaan, die ons anders zo prettig op het spoor houden, maar die ons vaak ook verdoven voor wat om ons heen gebeurt, die onze innerlijke oren doof maken voor stemmen die daar zouden klinken... Veertig dagen en veertig nachten, zo als Israel ooit veertig jaar lang door de woestijn dwaalde op weg naar het beloofde land... En dan, na die lange vastentijd waarin Jezus naar binnen luistert en hoopt op wijzing, op aanwijzing hoe te leven van hieruit... Precies daar waar hij hoopt op een **stem** die hem oriëntering geeft, die hem voedt met wijsheid en raad... precies daar - **is er een stem!** “*Als u de Zoon van God bent, beveel dan de stenen in brood te veranderen...*” “Zoon van God zijn”, dat is blijkbaar het onderwerp waar Jezus mee heeft geworsteld in het geloof. Hoe moet een mens op de toezegging van het evangelie vertrouwen, dat wij “kinderen Gods zijn”? De verzoeking en de verzoeker pakt altijd op wat het meest voor de hand ligt: Jezus heeft honger, - na veertig dagen vasten!! “*Zou een vader zijn zoon laten hongeren, verhongeren?*” horen wij de stem min of meer zeggen... “*Toe maar, beroep je op die belofte! Pak ze met beide handen beet en maak ze je te eigen. Dan heb je de macht om te bevelen... wat dan ook!*” En: “*Hier gaat het nog enkel om brood voor de honger, ... kom op, - klein kunstje toch!*”

---Jezus hoopt, in zijn inkeer en bezinning, in zijn vasten, op een aanwijzing, een stem,... - en dan komt er dit verraderlijk logisch verzoek... als je honger hebt... “*Dit is niet wat ik zocht*”, hoor je Jezus denken. “... *brood alleen?* Natuurlijk, brood is nodig om te leven, net als water en lucht en liefde en medemenselijkheden een baan om je levensonderhoud mee te verdienen... en waardering voor wie je bent en wat je leeft... Maar is dat de kern? Is dat de som van Gods Woord, dat er brood is op de plank?” Jezus antwoordt de verzoeker met een Bijbelcitaat: “*Er staat geschreven... niet van brood alleen...!*” En direct pakt de verzoeking dit antwoord op en keert het op z'n kop. Als je meent te kunnen steunen op het objectieve, iets dat buiten jezelf staat, ook zo iets als de Schrift...: “*Er staat geschreven...*” Als je denkt te kunnen steunen op, de Schrift, en meent daarmee de worsteling om het geloof te kunnen omzeilen, dan weet de verzoeking ook dat te gebruiken:--- “*Er staat toch ook geschreven...*” horen wij de duivel zeggen toen ze daar boven bij de tempel staan, alle pracht der wereld te overzien... Je in het geloof terugtrekken op zogenaamde veilige objectiviteiten (zo moet het, zo staat het, zo is het altijd geleerd...) maakt kwetsbaar, omdat je niet meer bij jezelf bent. En er is geen betere argumenteerder en exegeet dan de duivel. Met zogenaamde feiten en realiteiten en statistieken weet die als geen ander om te gaan totdat je, objectief als de feiten nou eenmaal ze zijn, geen andere kant meer uitkunt, als je redelijk wilt blijven, geen andere kant op dan die van het duivelse argument... Dat is de methode van de verzoeking die “duivels” heet, “**diabolos**” is de Griekse naam daarvan: Diabolos, dat betekent: “*dat, wat alles onderste boven gooit...*” Duivels zijn argumenten niet omdat ze geen waarheid bevatten, maar omdat ze met de waarheid spelen en deze naar hun hand zetten... Zo heet dat in de oude taal van het Bijbels verhaal, wanneer je de dingen op hun kop zet om het eigenlijke te verduisteren: een oude techniek van heersers en instanties van macht tot op de dag van vandaag...

Dan wordt - het besparen op zorgvoorzieningen voor ouderen in de wijk gewoon omgedoopt in een “*programma tot stimulering van meer participatie en eigenwaarde*” En de criminalisering van mensen die zonder papieren en stempels wanhopig asiel zoeken, op de vlucht voor oorlog en geweld, heet dan “*een programma tot re-integratie in de eigen etnische en nationale komaf...*” Mooie woorden, allemaal... verleidelijke verzoeking... om je er bij neer te leggen, want het klinkt zo goed en zo logisch en noodzakelijk... Jezus antwoordt: “*Stel God niet op de proef... maak van je geloofsvertrouwen geen magisch receptje voor eigen gerief...*”

---En in de laatste scene dan laat de verzoeker zien waar het werkelijk om gaat: “*val voor mij neer en bidt mij aan... en dan zal heel de wereld van jou zijn, in jouw bezit...*” Wat een

verzoeking! “Sluit je aan bij mij, bij ons, wordt als wij: - studeer wat hoog scoort op de beroepsladder, en doe het snel, - kijk niet naar rechts of links... - kies de partij die voor jou de grootste voordeel haalt uit de koek van de voorzieningen en regels... En dan, ja dan... dan zal al het geluk van de wereld jou toevallen, jou alleen – en niet al die ander losers...!

De verzoeking om het levensperspectief en het geloof te versmallen tot wat voor mij persoonlijk en alleen het meeste oplevert... Dat is waarlijk “duivels”, want het keert alle waarden op z’n kop... Ook tegenover die verzoeking toont zich Jezus als onze voorganger die de goede, die Gods weg wijst en vasthoudt... “*Ga weg Satan! Ga wieberen...!*”

--- Ik wou soms, dat wij als Christenen deze oude taal van het onderscheid, de onderscheiding van - wat de weg van God dient- en wat die weg tegenspreekt weer zouden durven hervinden, en “duivels” durfden te noemen, wat alle waarden van het menselijke op z’n kop zet... Het zou ons niet populairder maken in deze tijd van alomtegenwoordige relativering, - dat zeker. Maar misschien wel herkenbaarder,- in ieder geval voor Hem, die tegenover alle schijnheiligheid en schijnrationaliteit er op staat, - dat een werkelijk vasten,- de werkelijke voorbereiding op de levenskeuze van het geloof te maken heeft met: - misdadige ketenen losmaken, - je brood delen met hongerige,- onderdak bieden, mensen kleden, - je bekommeren om je medemens... Als wij daaraan beginnen, persoonlijk en als gemeente, zullen wij God aan onze zei vinden, als een “vaste burcht”, en misschien zullen er welengelen zijn die voor ons en heel de wereld zorgen... Ja,misschien zullen wij wel die engelen zijn... een beetje... en zal de tafel waar wij straks vieren dat God ons zo nabij wil zijn als het menselijk gesproken maar kan tot tafel worden van waaruit gedeeld worden ,uitgedeeld, alle gaven die wij hebben ontvangen: praktische liefde, zorg om elkaar, en werkelijk leven. Moge dat zo zijn, vandaag, in deze weken op weg naar Pasen en in eeuwigheid, in Godstijd... AMEN